

„EUTANAZJA”

Raczyńska Natalia Kl. II TL.

Co to jest eutanazja??

- ▣ **Eutanazja** (lub euthanazja, od gre. εὐθανασία, euthanasia – "dobra śmierć") – powodowane współczuciem przyśpieszenie lub nie zapobieganie śmierci w celu skrócenia cierpień chorego człowieka, zwykle na jego życzenie. Od połowy XX w. eutanazja jest omawiana w kontekście nauki (zwłaszcza biotechnologii), moralności (bioetyka), prawa, polityki i religii.

Ryszard Fenigsen

EUTANAZJA

Śmierć z wyboru?

w|drodze

Historia

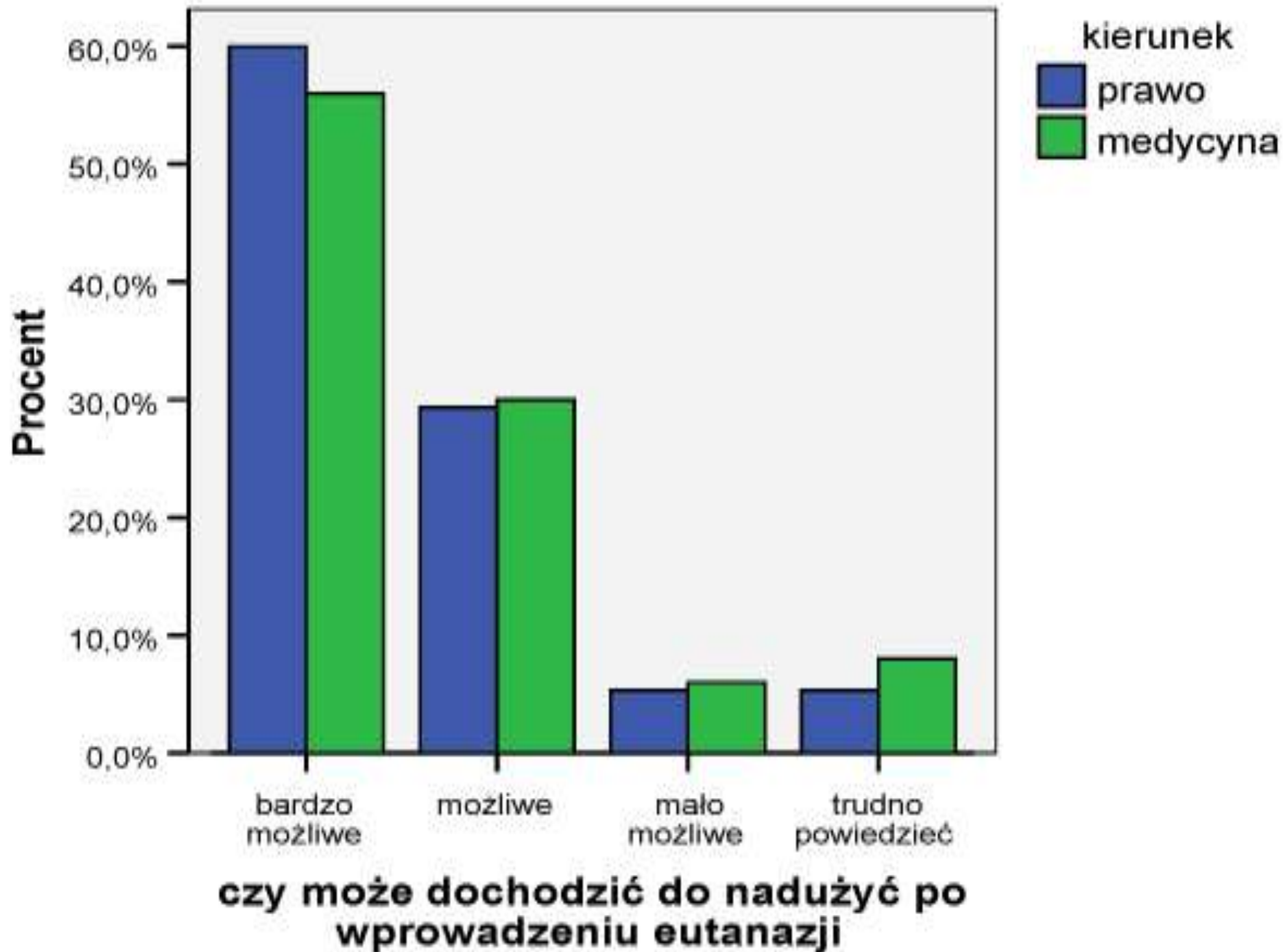
Po raz pierwszy terminu eutanazja użył grecki poeta Posidipos (III w. p.n.e.). Istnieją co najmniej 2 nurty interpretacyjne: 1) eutanazja oznacza „łagodną, dobrą i zaszczytną śmierć”, czyli śmierć bez nadmiernego cierpienia i śmiertelnego lęku będąca ostatnim aktem życia godnego człowieka; wykluczone jest jakiegokolwiek działanie zabójcze (mające sprawić lub przyspieszyć naturalny proces śmierci) lekarza, który winien się ograniczyć do usuwania nadmiernego bólu i lęku; 2) eutanazja oznacza eksterminację ludzi, których życie zostało uznane za „niewarte życia” (np. niepełnosprawni lub psychicznie chorzy); w starożytności tak rozumiana eutanazja była praktykowana w Sparcie i w Rzymie; aprobowali ją Platon i Arystoteles oraz stoicy (także w formilstotna zmiana w podejściu do eutanazji dokonała się pod wpływem judaizmu i chrześcijaństwa, głoszących absolutny nakaz poszanowania życia, które jako dar Boży jest święte. Zaniechano praktyki przyspieszania własnej lub cudzej śmierci (prawdopodobnie przetrwał jednak w niektórych zwyczajach, np. dobijania śmiertelnie rannych rycerzy). W epoce nowożytnej próbę podważenia zakazu eutanazji podjął jako pierwszy T. Morus w Utopii (1516), gdzie dopuszczał dobrowolną eutanazję nieuleczalnie chorych.

Radykalne postulaty sformułował w XVII w. F. Bacon (Nowa Atlantyda), który za jeden z obowiązków lekarza uznał „humanizację” śmierci nieuleczalnie chorych poprzez łagodzenie bólu i cierpienia oraz umożliwienie lekkiej, bezbolesnej i spokojnej śmierci. Dopuszczalność samobójstwa i eutanazji głosili także D. Hume oraz utylitaryści, J. Bentham i J.S. Mill, którzy zakwestionowali chrześcijańskie postawy moralności. Przeciw eutanazji występował I. Kant, który wskazywał na racjonalne (naturalne), a nie objawione (religijne) fundamenty ludzkiej moralności. Stwierdzał on, że człowiek nie może dysponować niczym innym życiem, a aprobata dla samobójstwa jest sprzeczna z kryteriami ludzkiej moralności. Od końca XIX w. eutanazję zaczęto rozumieć jako celowe działanie mające na celu przyśpieszenie śmierci cudzej lub własnej; zanikł ostatecznie jej pierwotny sens, m.in. pod wpływem darwinizmu i utylitaryzmu. W dyskusji o eutanazji pojawiły się pojęcia „życie niewarte życia” i „jakość życia”. Powstały działające na rzecz legalizacji eutanazji (w W. Brytanii 1935, w USA 1938). W nazistowskich Niemczech pod hasłem eutanazja dokonano 1939-41 eksterminacji ponad 200 tys. osób niepełnosprawnych i psychicznie chorych; ludobójcza eutanazja była jednym z motywów zagłady milionów więźniów w obozach. Współcześni zwolennicy legalizacji eutanazji dobrowolnej wskazują na współczucie i szacunek dla autonomii jednostki. Od połowy XX w. skutek zmian społecznej świadomości moralnej systematycznie rośnie liczba zwolenników legalizacji eutanazji, coraz częstsza jest też praktyka (pozaprawna) stosowania przez lekarzy tzw. kryptanazji (pozbawienie życia człowieka wbrew wyrażonej przez niego woli życia i leczenia). koncentracyjnych.

Podział eutanazji

Eutanazja jest dzielona na bierną określaną jako ortotanazja i czynną jako zabójstwo z litości. Eutanazją również mylnie bywała nazywana eksterminacja osób niepełnosprawnych przez nazistów podczas II wojny światowej.

Dopuszczalność eutanazji jest trudnym zagadnieniem etycznym. Ma ona zarówno zwolenników, jak i przeciwników. Konflikt racji bierze się z różnych systemów wartości, jakimi kierują się obie strony sporu. Przeciwnicy eutanazji uważają życie za święty dar od Boga (głównie przeciwnicy eutanazji czynnej) albo uznają je za najwyższą wartość. Zwolennicy natomiast twierdzą, iż ważniejsze są uszanowanie woli chorego, uchronienie go od cierpień oraz jego prawo do zachowania godności w rozumieniu, jakie on przyjmuje.

Uregulowania prawne na świecie

- ▣ Eutanazja jest obecnie zalegalizowana w Holandii (2002), Belgii, Luksemburgu (w tym chorych dzieci), Albanii, Japonii i amerykańskich stanach Teksas i Oregon, a do niedawna także w australijskim Terytorium Północnym (Sąd australijski orzekł, że ta kwestia należy do spraw wyłącznie federalnych i uchylił legalność eutanazji).
- ▣ Szczególna forma dozwolonej eutanazji występuje w Szwajcarii, gdzie można przepisać lek nasenny w śmiertelnej dawce, jednak chory musi go przyjąć samodzielnie.
- ▣ W pozostałych krajach eutanazja jest niedozwolona i karana jak zwykle zabójstwo lub w sposób łagodniejszy.

CHRZEŚCIJAŃSTWO O EUTANAZJI

- Chrześcijańskie spojrzenie na rzeczywistość cierpienia i śmierci jest kontynuacją judaizmu. Zawiera jednak także nowe cechy. Chrześcijanie idą dalej, nie tylko wierzą w dobroć świata materialnego, ale także nadają cierpieniu i śmierci pozytywny sens. Cierpienie i śmierć, chociaż obiektywnie są złe i wypływają z grzechu, mogą nieść w sobie dobro. Chrystus wyzwolił chrześcijan z lęku przed cierpieniem i śmiercią, ponieważ sam przyjął jedno i drugie. W cierpieniu i śmierci jest obecny i towarzyszy człowiekowi Jezus, dlatego cierpienie i śmierć każdego człowieka mogą mieć wartość zadośćuczynną oraz być udziałem w mesjańskiej misji Jezusa. Cierpienie jest ponadto tajemnicą, którą nie zawsze można do końca zgłębić ludzkim rozumem, ale można ją zaakceptować ufając miłującej Opatrzności Boga — dobrego Ojca. W patrzeniu na śmierć chrześcijaństwo także idzie o krok dalej niż judaizm. Wierząc w zmartwychwstanie Jezusa, chrześcijanie są przekonani, że śmierć jest przejściem z doczesności, w której nieraz doświadczamy bólu i trudu, do wieczności, gdzie żadne zło nie istnieje. Dla chrześcijanina cierpienie i śmierć ma przyczynę — grzech i działanie szatana, ma cel — cierpię z powodu grzechu i na skutek walki ze złymi mocami w świecie oraz ma sens i wartość — biorę udział w cierpieniu Jezusa, jestem zjednoczony z Ukrzyżowanym, przyczyniam się do zbawienia świata i ludzi.

Nie zatrzymuj

rytmu serca